

N:o 4.

Ank. till Riksd. kansli den 8 maj 1895, kl. 1 e. m.

Särskilda utskottets (n:o 1) memorial n:o 4, i anledning af dels återremisser från kamrarne af åtskilliga delar af de vid utskottets utlåtande n:o 1 fogade förslag till lagar om handelsbolag och enkla bolag, om aktiebolag, om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet samt om registrering af bankaktiebolag, dels kamrarnes skiljaktiga beslut angående de tre sistnämnda lagförslagen.

I utlåtande n:o 1, med anledning af dels Kongl. Maj:ts nådiga proposition n:o 6, dels inom Riksdagen i ämnet väckta motioner, har utskottet hemställt, bland annat, att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts förslag till lagar om handelsbolag och enkla bolag, om aktiebolag, om vissa föreningar för ekonomisk verksamhet samt om registrering af bankaktiebolag icke kunde oförändrade antagas, ville för sin del besluta lagar om handelsbolag och enkla bolag, om aktiebolag, om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet samt om registrering af bankaktiebolag, af den lydelse bilagorna A, B, C och H till samma utlåtande utvisa.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva vid föredragning af ifrågavarande utlåtande kamrarne — efter att till en början hafva beslutit, att för den händelse utskottets förslag komme att i vissa delar af den ena eller andra kammaren återförvisas, utskottet skulle lemnas öppen rätt att, vid ärendets förnyade behandling, i afseende å de para-

grafer, hvilka blifvit med eller utan ändring godkända, föreslå sådana jemkningar, som af ifrågasatta förändringar i återförvisade delar kunde föranledas — godkänt de häröfvan ej särskildt nämnda vid utlåtandet fogade lagförslag utan förändring, men i öfrigt beträffande åtskilliga delar, för hvilka här nedan redogöres, stannat i skiljaktiga beslut eller återförvisat ärendet, jemte det utskottets hemställanden af hvardera kammaren förklarades besvarade genom dess vid föredragningen af de särskilda lagförslagen fattade beslut.

1:o.

Det vid utskottets förberörda utlåtande fogade förslag till lag om handelsbolag och enkla bolag har af Andra Kammaren oförändradt godkänts, hvaremot 49 § af Första Kammaren visats åter till utskottet.

Såsom af den i ämnet hållna öfverläggning framgår, åsyftades med återförvisningen ett förtydligande i den riktning, att en för bolaget slutna afhandling visserligen ej för bolaget medför rättigheter eller skyldigheter (46 §), men dock så till vida eger giltighet, att bolagsmännen deraf berättigas och förpligtas.

För tillmötesgående af den sålunda uttryckta önskan om större tydlighet har utskottet funnit sig böra något jemka affattningen af 49 och 50 §§, på sätt nedan införda förslag utvisar. Utskottet får därför vördsamtt hemställa,

att Riksdagen, Första Kammaren med frånträdande af sitt förut beträffande 50 § i lagen om handelsbolag och enkla bolag fattade beslut och Andra Kammaren med frånträdande af sina förut beträffande 49 och 50 §§ i samma lag fattade beslut, ville för sin del besluta, att nämnda paragrafer skola erhålla följande lydelse:

49 §.

Genom aftal, som slutes å bolagsmännens vägnar eller under benämning, hvarmed bolagsmännen samfaldt betecknas, blifver bolagsman i förhållande till den, med hvilken aftalats, ej berättigad eller förpligtad, med mindre han deltagit i aftalet.

Hafva flere bolagsmän deltagit i aftalet, blifva de i förhållande till den, med hvilken aftalats, berättigade

och förpligtade hvar till lika del efter hufvudtalet, der ej annat vid aftalet öfverenskommits.

50 §.

Användes vid aftals ingående benämning, som i 49 § sägs, må ej den benämning innehålla personnamn eller ordet »handelsbolag», vid äfventyr att bolagsmän, med hvilkas begifvande sådant skett, svara för uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en.

Innehöll benämningen något af orden »aktiebolag» eller »förening», svare de, som deltagit i aftalet, efter ty nu är sagdt.

2:o.

a) 3 § i det vid utskottets merberörda utlåtande fogade förslag till lag om aktiebolag har af Första Kammaren godkänts, sådan den af utskottet föreslagits, men af Andra Kammaren med den ändring, att i sista punkten af tredje stycket ordet »tiotusen» utbyttts mot »femtusen» och ordet »femtio» mot »tio», samt att bestämmelsen »utan Konungen för särskildt fall gifver tillstånd dertill» uteslutits.

Då det ålegat utskottet att söka sammanjemka de skiljaktiga beslut, som sålunda fattats, har utskottet af den i Andra Kammaren förda öfverläggning hemtat anledning att föreslå den utväg, att, jemte det Andra Kammarens beslut i öfrigt af Riksdagen upptages, det af Första Kammaren beslutna minimibelopp för aktie skall gälla i de större bolagen och det af Andra Kammaren beslutna i de mindre, hvarvid gränsen syntes böra sättas vid det af Första Kammaren antagna minimibeloppet för aktiekapitalet.

Då flera paragrafer återremitterats i syfte, att det måtte förtydligas, hvad med aktiekapital på hvarje särskildt ställe förstås, har utskottet för vinnande af detta ändamål funnit nödigt att äfven för 3 § föreslå en något förändrad affattning.

Utskottet hemställer följaktligen vördsamt,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del antaga följande lydelse af 3 § i lagen om aktiebolag:

3 §.

Delegarnes tillskott skola fördelas i aktier å lika belopp i svenskt mynt.

Aktie vare mot bolaget odelbar.

Skall aktiekapitalet kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, må lägsta beloppet (minimikapitalet) ej utgöra mindre än tredjedelen af högsta beloppet (maximikapitalet). Ej må aktiekapitalet eller i fall, hvarom nyss är sagdt, minimikapitalet sättas lägre än femtusen kronor eller aktie lyda å mindre belopp än femtio kronor; dock må, der aktiekapitalet ej öfverstiger tiotusen kronor, aktie kunna lyda å mindre belopp, lägst tio kronor.

b) 4 § i samma förslag har af båda kamrarne återremitterats. Af de förda diskussionerna framgår, att återremissen föranledts af betänkligheter mot det i paragrafen intagna medgifvandet att ställa aktier till innehafvaren.

Då ett ovilkorligt förbud emot utfärdande af innehafvaraktier skulle innebära en väsentlig inskränkning i en nu bolagen medgifven frihet, har utskottet ansett sig böra, på sätt äfven under öfverläggningen inom Riksdagen yrkats, föreslå allenast ett förbud att utan Konungens särskilda medgifvande utfärda innehafvaraktier. Af en sådan inskränkning i det ifrågasatta förbudet följer äfven, att i förevarande afseende likställighet blifver rådande mellan de aktiebolag, som efter den nya lagens trädande i kraft bildas, och de äldre aktiebolagen. Dessa senare ega nämligen, då den af Konungen stadfästa bolagsordningen medgifver utfärdande af innehafvaraktier, redan ett sådant särskildt tillstånd, som i den nu föreslagna paragrafen afses. Den af utskottet valda ordalydelsen utvisar på ett otvetydigt sätt, att tillåtelsen endast kan gifvas för hvarje bolag särskildt.

På grund af hvad nu anförts, får utskottet vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta, att 4 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

4 §.

Å aktierna skola utfärdas bref angifvande ordningsnummer å den eller de aktier, hvarå de lyda. Aktiebref skall ställas till viss man, der ej Konungen för särskildt fall medgifver, att aktiebrefven må ställas till innehafvaren.

Ej må aktiebref utgifvas, innan bolaget registrerats och full betalning blifvit erlagd för den eller de aktier, hvarå brevet lyder.

Utgifves dessförinnan bevis om rätt att vinna delaktighet i bolaget (promess) eller om verkstald inbetalning å aktie (interimsbevis, interimsqvitto), skall sådant bevis ställas till viss man.

c) 5 § i samma förslag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återförvisats, i hufvudsakligt syfte — enligt hvad af öfverläggningen framgår — dels att det måtte tydligare utmärkas, hvad i förevarande lagrum med aktiekapitalet förstås, dels ock att det måtte tagas i öfvervägande, huruvida en bestämmelse till tryggande deraf, att föreskriften om aktiekapitalets inbetalning efterlefves, kunde här infogas.

Förstnämnda syfte kan enligt utskottets uppfattning bäst vinnas genom den efter paragrafens innehåll i öfrigt lämpade affattning af första stycket, att jemväl derstädes den enskilde aktietecknarens förpligtelse uttryckligen framhålles.

Sedan paragrafen på detta sätt omredigerats, torde det vara tydligt, att ett stadgande om påföljden för bolaget deraf, att aktiekapitalet ej inom föreskrifven tid inbetalas, helst bör infogas i den af båda kamrarne för sådant ändamål återremitterade 20 §, der ett tillägg om en sådan påföljd också af utskottet här nedan föreslås. För att den föreslagna påföljden icke under vissa omständigheter skall blifva alltför sträng, synes det emellertid utskottet nödigt att förlänga den i 5 § medgifna tiden för aktiernas inbetalning.

På grund af hvad sålunda anförts, får utskottet vördsamt hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 5 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

5 §.

Sist inom två år från bolagets bildande skall för aktie full betalning erläggas.

Aktietecknare, som ej senast vid bolagets bildande för aktie erlägger full betalning, vare skyldig aflemna särskild skriftlig förbindelse å återstoden. Den förbindelse må, ändå att aktierätten öfvergår till annan, ej återställas förr, än aktiens belopp blifvit till fullo guldet.

Hvad på grund af teckning af aktie skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, hvarå aktien skall lyda.

d) 6 § i samma förslag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återförvisats. Anledningen till denna återremiss får, enligt hvad diskussionen utmärker, sökas deri, att andra stycket ansågs kunna föranleda missförstånd med afseende på förutsättningarne för styrelsens rätt att förklara aktierätt förverkad. Utskottet kan icke heller annat än vitsorda, att nämnda stycke enligt sin ordalydelse möjligen skulle kunna så förstås, som om för styrelsens rätt att förklara aktierätt förverkad förutsattes, att *hvarken* betalning erlagts *eller* förbindelse aflemnats, hvilket dock naturligtvis ej är åsyftadt.

Då en noggrannare formulering sålunda kan anses vara önskelig, får utskottet vördsamt hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 6 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

6 §.

Uraktlåter någon att i rätt tid fullgöra inbetalning å aktie, vare skyldig att gälda ränta efter fem för hundra om året från förfalldodagen.

Varder ej i rätt tid inbetalning verkställd, eller försummar någon att aflemna den i 5 § omförmälda förbindelse, ege styrelsen, der ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara aktierätten förverkad.

Underrättelse om tiden för inbetalning, äfvensom anmaning, hvarom ofvan är sagdt, må anses vara gifven, när den blifvit kungjord i den ordning, som för kungörande af kallelse till ordinarie bolagsstämma skall gälla, så ock, der aktietecknarens adress för styrelsen uppgifvits, till honom i rekommenderadt bref blifvit försänd.

Då aktierätten förverkats, kan hvad å aktien redan inbetalts ej återfordras.

e) 7 § i samma förslag har af båda kamrarne oförändrad godkänts. I anledning af hvad här ofvan angående 5 § föreslagits, får utskottet emellertid vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att i 7 § af lagen om aktiebolag orden »den för aktiekapitalets inbetalning bestämda tid» skola utbytas emot »den för aktiernas inbetalning bestämda tid».

f) 8 § i samma förslag har af Första Kammaren godkänts utan förändring, men af Andra Kammaren återremitterats. Anledningen till återförvisandet, sådan den af öfverläggningen frångår, eller att det med 4) betecknade stycket tarfvade förändring, om tillåtelsen att utfärda aktier till innehafvaren uteslötes ur 4 §, lärer, derest det här ofvan framställda förslag till lydelse af sistnämnda paragraf antages, kunna anses förfallen. Emellertid bör, i händelse utskottets här ofvan intagna förslag till 3 § vinner godkännande, förevarande paragraf i det med 3) betecknade stycket erhålla en deremot svarande lydelse.

Utskottet får derfor vördsamt hemställa,

att Riksdagen, Första Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 8 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

8 §.

De, som vilja stifta aktiebolag, skola upprätta en stiftelseurkund. Denna skall angifva:

- 1) föremålet för bolagets verksamhet;
- 2) den ort, der bolagets styrelse skall hafva sitt säte;
- 3) aktiekapitalet eller, der aktiekapitalet skall kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;
- 4) å hvilket belopp aktie skall lyda, samt huruvida aktiebrefven skola ställas till innehafvaren eller till viss man;
- 5) huruvida alla aktier skola medföra samma rätt, samt i annat fall, till hvilket belopp aktier med företrädesrätt må kunna utgifvas och hvilket företräde de skola medföra;
- 6) huru styrelsen skall sammansättas och grunderna för dess beslutförhet;
- 7) huru många revisorer skola utses för granskning af styrelsens förvaltning;
- 8) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till aktieegarnes kännedom;
- 9) grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma, så vidt de skola afvika från hvad härom finnes i 33 och 34 §§ föreskrifvet;
- 10) den ordning, hvori aktietecknare bör fullgöra hvad honom på grund af teckningen åligger.

g) 17 § i samma förslag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återförvisats. Under öfverläggningen hade såsom stöd för yrkandet om återremiss åberopats, att det borde förtydligas, hvad i paragrafen på tvenne särskilda ställen skulle med aktiekapitalet förstås.

Den sålunda uttryckta önskan om större tydlighet i nämnda afseenden torde kunna, med fördel för lagens terminologi i det hela, tillfredsställas på det sätt, att dels inbjudningens innehåll förklaras afgörande för frågan, hvilket belopp skall vara tecknadt, för att fullteckning (eller öfverteckning) skall anses föreligga, dels uttryckligen angifves att, vid öfverteckning, det belopp, hvarmed hela teckningssumman nedsättes, anses förfallet och således icke kan i aktiekapitalet inräknas.

Utskottet får därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 17 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

17 §.

Styrkes vid sammanträde, som i 16 § omförmäles, genom behöriga teckningslistor, att aktiekapitalet är, enligt inbjudningens innehåll, fulltecknad, skall, sedan i händelse af öfverteckning aktierna blifvit mellan tecknarne fördelade och öfverskjutande teckning förklarats förfallen, till afgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock må de fleste af de närvarande kunna besluta, att med frågans afgörande skall anstå till fortsatt sammanträde inom en månad derefter.

Besluta de närvarande enhälligt, att bolaget skall komma till stånd, eller finnas vid omröstning de fleste röstande hafva förenat sig härom och utgöra desse minst en fjerdedel af hela antalet tecknare, stiftarne inräknade, med ett sammanlagdt aktiebelopp af minst en fjerdedel af hela aktiekapitalet, skall bolaget anses bildadt; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

Stiftare, som, efter ty i 14 § sägs, betingat sig att tillskjuta annat än penningar eller eljest förbehållit sig särskild förmån eller rättighet, ege ej deltaga i omröstning, hvarom i denna § förmäles, ej heller skall sådan stiftare eller det af honom öfvertagna aktiebelopp vid omröstningen tagas i beräkning.

h) 18 § i samma lag har af båda kamrarne oförändrad godkänts. Under förutsättning af bifall till hvad här nedan föreslås angående förändrade nummer å 24 och 27 §§ enligt utskottets utlåtande, får utskottet emellertid värdsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att i 18 § af lagen om aktiebolag satsen »hvarom i 24 eller 27 § sägs» skall utbytas emot »hvarom i 25 eller 28 § sägs».

i) 19 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återförvisats i ändamål, att det skulle

tydligare uttryckas, hvad med aktiekapitalet förstås. I samma syfte hafva, såsom redan nämnts eller här nedan nämnes, flere dels föregående, dels efterföljande paragrafer återremitterats. Vid 5 och 17 §§ är redan omfördäldt, huru i dessa lagrum den åberopade otydligheten bör enligt utskottets åsigt afhjelpas. I öfrigt åter kan densamma enligt utskottets uppfattning fullständigt undanrödjas genom vissa med hvarandra sammanhängande ändringar. Sålunda bör 3 §, der det är fråga om det i hvarje fall bestämda aktiekapitalet, så affattas, att sådant klart framgår äfven för det fall, att aktiekapitalet i denna mening kan vexla mellan ett minimikapital och ett maximikapital såsom gränsbelopp. 8 § 3) måste i redaktionen öfverensstämma med 3 §. I 19 § måste med det tecknade beloppet såsom utgångspunkt på ett oförtydbart sätt angifvas, hvilket belopp skall gälla såsom det verkliga aktiekapitalet, hvartill i följande paragrafer tages hänsyn. 69 § 5) måste ansluta sig till 8 och 19 §§. Att med det verkliga aktiekapitalet icke förstås allenast det inbetalda beloppet framstår så mycket klarare i följd af en äfven på andra skäl grundad ändring i 28 §. Då nemligen efter ifrågavarande ändring för det i nämnda paragraf afsedda fall uttryckligen talas om det inbetalda aktiekapitalet, följer enligt vanliga lagtolkningsregler med uppenbar nödvändighet, att en sådan in-skränkning icke gäller enligt öfriga lagrum, då den ej der uttalas.

Att den öfverteckning, som enligt 17 § förklarats förfallen, ej bör inräknas i aktiekapitalet, är redan i sig klart, men kan dock böra för fullständighetens skull utsägas i den bestämmelse, som egentligen angifver det verkliga aktiekapitalets omfattning. Deremot skulle det uppenbarligen vara öfverflödigt och vilseledande, om en af en eller annan anledning från början ogiltig teckning eller en vilkorlig teckning, för hvilken vilkoret ej gått i fullbord, uttryckligen undantoges. Särskild uppmärksamhet förtjenar den minskning af det tecknade beloppet, som uppkommer derigenom, att aktierätt af tecknaren förverkas och ej af annan öfvertages. Under den tid, som förflyter innan bolaget genom registreringen förvärfvar rättslig tillvaro, har enligt den bestämmelse, som utskottet funnit sig böra föreslå, styrelsen fullkomligt fria händer. För allmänheten saknar det också all betydelse, om en aktierätt finnes qvar hos den ursprunglige tecknaren eller, i följd af förverkande och öfvertagande, flyttats till annan innehafvare. Men vid registreringen bör ej högre belopp få såsom aktiekapital uppgifvas än det, som fortfarande finnes hos aktieegare placeradt och således motsvaras af fullgjord inbetalning eller af ännu bestående fordran.

Med anledning af dels de nu förordade uttryckliga föreskrifterna om afdrag från det tecknade aktiekapitalet, dels ock det i 3 § af utskottet föreslagna och af kammarne godkända medgifvandet, att aktiekapitalet kan få

inom vissa gränser — minimikapitalet och maximikapitalet — ändras utan ändring i bolagsordningen, har det synts utskottet nödigt att i lagen ut säga, att aktiebolag ej får registreras, om det för registrering uppgifna aktiekapitalet ej uppgår till det belopp, hvartill aktiekapitalet enligt bolagsordningen lägst får bestämmas, d. v. s. till det i bolagsordningen bestämda vissa beloppet eller minimikapitalet. Då emellertid en sådan föreskrift icke lämpligen kunnat här infogas, har densamma jemte det dermed jemförliga, redan i Kongl. Maj:ts förslag upptagna stadgandet, att minst hälften af aktiekapitalet måste vara inbetald, fått sin plats i 68 §. Till följd häraf har det här med afseende på inbetalning blott bort föreslås den regel, att uppgift skall lemnas, huru mycket af aktiekapitalet blifvit inbetaldt.

Ändringarna i 3 och 4 §§ föranleda, att i det med 4) betecknade stycket 4 § bör citeras i stället för 3 §.

På grund af det anförda får utskottet värdsamt hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 19 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

19 §.

Ansökning om aktiebolags registrering skall af dess styrelse göras.

Sådan ansökning skall innehålla ej mindre uppgift å styrelseledamöternes fullständiga namn äfvensom om deras nationalitet och hemvist, än ock, der bolagets firma ej skall tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt, uppgift å den eller dem, som äro berättigade att teckna firman, samt vara åtföljd af:

1) två med styrelseledamöternes egenhändiga, bevitnade namnunderskrifter till riktigheten styrkta exemplar af bolagsordningen;

2) protokoll vid sammanträde med aktieegarne, utvisande att bolagsordningen blifvit antagen och styrelse utsedd;

3) en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven uppgift, huru mycket blifvit tecknad, med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, der sådan egt rum, än ock för aktierätt, som af aktietecknare

förverkats och ej af annan öfvertagits, äfvensom huru mycket af det belopp, hvartill aktiekapitalet sålunda uppgår, blifvit inbetaldt;

4) bevis om tillstånd, som, efter ty i 4 eller 40 § sägs, må vara af Konungen meddeladt.

Dessutom skola vid ansökningen fogas:

der stiftarne öfvertagit samtliga aktierna, det härom träffade aftal i hufvudskrift eller styrkt afskrift äfvensom stiftelseurkunden, der ej denna är i aftalet intagen, samt

der stiftarne ej öfvertagit samtliga aktierna, stiftelseurkunden, försedd med påskrift om uppvisande, som i 12 § sägs, samtliga teckningslistor i hufvudskrift och styrkt afskrift äfvensom protokoll, utvisande att beslut, hvarigenom bolaget blifvit bildadt, i föreskrifven ordning fattats.

j) Såsom en slutföljd af hvad angående 19 § föreslagits derom, att aktierätt, som af tecknare förverkas och ej af annan öfvertages, skall från det tecknade aktiekapitalet afräknas, och då uppenbarligen af samma anledning aktiekapitalet bör anses minskadt äfven då aktierätt efter bolagets registrering förverkas och ej — inom viss kort tid — åter placeras, får utskottet, som finner bestämmelsen härom lämpligen böra i en särskild paragraf näst efter 19 § införas, vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta, att i lagen om aktiebolag skall näst efter 19 § intagas en paragraf af följande lydelse:

20 §.

Förklaras aktietecknares aktierätt förverkad, och varder den ej inom en månad derefter af annan öfvertagen, skall aktiekapitalet anses minskadt med det belopp, som emot den förverkade aktierätten svarar; och varde anmälan härom ofördröjligen för registrering gjord.

k) 20 § i förutnämnda lag har af båda kamrarne visats åter till utskottet. Denna återremiss föranleddes, enligt hvad öfverläggningarne utvisa, af en önskan, som redan här ofvan vid 5 § omförmälts, att en verksam påföljd måtte stadgas för det fall, att aktiekapitalet ej inbetalas inom föreskrifven tid med någon skälig förlängning.

Utskottet vill med hänsyn härtill fästa uppmärksamheten derpå, att behovet af en särskild påföljdsbestämmelse på visst sätt minskas genom de föreskrifter, som af utskottet angående förverkade aktier föreslås. Det är redan vid 19 § omnämndt, att aktie, som före den första registreringen af tecknaren förverkats och ej af annan öfvertagits, icke inräknas i det aktiekapital, som registreras och hvarmed bolaget sålunda träder i verksamhet. I den här ofvan föreslagna nya 20 § föreskrifves åter, att om efter aktiebolagets registrering aktie af tecknare förverkas och ej inom viss kort tid derefter af annan öfvertages, aktiekapitalet skall anses minskadt med motsvarande belopp och detta förhållande genom registrering bringas till allmän kännedom. Att styrelsen skulle underlåta att begagna sin rätt att förklara aktierätt förverkad, torde man så mycket mindre behöfva befara, som den härigenom skulle onödigtvis ställa bolaget under strängare vilkor i vissa afseenden, särskildt beträffande förutsätnin-garne för vinstutdelning. Å andra sidan måste det dock erkännas, att om lagens och bolagsordningens föreskrifter om aktiekapitalets storlek skola få full verksamhet, det är nödigt att återupptaga det af Kongl. Maj:t föreslagna andra stycket i 20 § samt att åt detsamma gifva utsträckt tillämpning. Emot denna större stränghet med afseende å påföljden för försummad inbetalning måste svara mildringar beträffande tiden, då denna påföljd inträder. För en sådan mildring har redan vid 5 § häröfvan redogörelse lemnats; en annan bör enligt utskottets mening här ske genom förlängning af den i paragrafen först omförmälda tid från en till sex månader; en sådan anståndstid kan vara nödig, för att styrelsen må, genom indrifning eller genom att förklara tecknares aktierätt förverkad och öfverflytta den på annan, kunna åstadkomma nödig inbetalning.

Inskjutandet af en ny 20 § föranleder ändring i förevarande paragrafs nummer.

På grund af hvad nu anförts, får utskottet vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta, att 21 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

21 §.

Sist sex månader efter utgången af den för aktiernas inbetalning bestämda tid skall, der ej anmälan om full inbetalning förut skett, för registrering aflemnas

en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å aktierna inbetalts.

Understiger hvad inom sålunda stadgad tid anmälts vara inbetaldt det belopp, hvartill aktiekapitalet enligt bolagsordningen lägst må bestämmas, skall bolaget anses vara vid utgången af den tid upplöst; och varde anteckning härom i registret gjord.

l) 21 § i samma lag har af båda kamrarna oförändrad godkänts. I anledning af hvad angående 19 och 20 §§ föreslagits, får utskottet dock vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 22 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

22 §.

Ökning af aktiekapitalet medelst ny aktieteckning må ej ske innan förutvarande aktiekapital blifvit till fullo inbetaldt.

Beslut om sådan ökning skall, ehvad det innefattar ändring af bolagsordningen eller ej, registreras och må ej bringas till verkställighet innan det blifvit registrerad. Vid ansökningen om registrering skall fogas en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven försäkran, att förutvarande aktiekapital till fullo inbetalts.

Sist en månad efter utgången af den för inbetalning af de nya aktierna bestämda tid, hvilken ej må öfverstiga ett år från det beslutet registrerades, skall för registrering aflemnas en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å de nya aktierna inbetalts.

m) 22 § i samma lag har af båda kamrarna oförändrad godkänts. I anledning af hvad här ofvan föreslagits angående förändrad nummer å 21 § enligt utskottets utlåtande, får utskottet emellertid vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 22 § af den i utskottets utlåtande föreslagna lagen om aktiebolag skall erhålla nummer 23, äfvensom att i samma paragraf satsen »som i 21 § sägs» skall utbytas emot »som i 22 § sägs».

n) 23 § i samma lag har af båda kamrarne oförändrad godkänts. I anledning af hvad här ofvan föreslagits angående förändrade nummer å 20, 21 och 22 §§ enligt utskottets utlåtande, får utskottet emellertid vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 23 § af den i utskottets utlåtande föreslagna lagen om aktiebolag skall erhålla nummer 24, äfvensom att i samma paragraf satsen »som i 20 eller 21 § omförmäles» skall utbytas emot »som i 21 eller 22 § omförmäles».

o) 24 § i samma lag har af båda kamrarne oförändrad godkänts. I anledning af hvad här ofvan föreslagits angående förändrad nummer å 23 § enligt utskottets utlåtande, får utskottet emellertid vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 24 § af den i utskottets utlåtande föreslagna lagen om aktiebolag skall erhålla nummer 25.

p) 25 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återremitterats. Under diskussionen anfördes icke någon annan grund för yrkandet om återremiss, än att det behöfde förtydligas, hvad i denna paragraf med aktiekapital förstås. Då det behof af sådant förtydligande, som må hafva förefunnits, enligt utskottets uppfattning måste, på sätt vid 19 § anförts, anses tillfredsstäldt genom de i sistnämnda paragraf och på andra ställen i lagen föreslagna ändringar, men den här ofvan föreslagna ändringen af numret å 24 § af den i utskottets utlåtande föreslagna lagen om aktiebolag föranleder ändring af förevarande paragrafs nummer äfvensom af siffran i paragrafens första stycke, der »24 §» anföres, får utskottet vördsamt hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 26 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

26 §.

Beslut om nedsättning af aktiekapitalet i annan ordning, än i 25 § sägs, må ej bringas till verkställighet utan Rättens tillstånd.

Ansökning om sådant tillstånd skall vara åtföljd af bevis, att beslutet blifvit registrerad, äfvensom af förteckning å bolagets samtliga kände borgenärer. Rätten utfärde kallelse å okände borgenärer att gifva sina fordringar hos Rätten skriftligen an; och gälle om tiden för inställelsen och om kallelsens kungörande hvad om årsstämmning är stadgad. Styrkes å dag, som af Rätten utsättes, att de borgenärer, hvilka äro å förteckningen upptagne eller gifvit sig hos Rätten an, blifvit för sina uppgifna fordringar till fullo förnöjde eller medgifvit aktiekapitalets nedsättning, varde ansökningen bifallen. Beslutet härom skall, i hufvudskrift eller styrkt afskrift, genom styrelsens försorg för registrering insändas.

Nedsättning af aktiekapital, hvarom nu är sagdt, vare, der bolagets egendom afträdes till konkurs, som börjar inom ett år från det Rättens beslut efter verkställd registrering i allmänna tidningarne kungjordes, utan verkan mot borgenär, som ej till nedsättningen samtyckt eller vid fordringens tillkomst hade kännedom om Rättens beslut, hvarigenom nedsättning medgifvits.

q) 26 § i samma lag har af båda kamrarna oförändrad godkänts. I anledning af hvad här ofvan föreslagits om ändrade nummer å 24 och 25 §§ enligt utskottets utlåtande, får utskottet emellertid vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 26 § af den i utskottets utlåtande föreslagna lagen om aktiebolag skall erhålla nummer 27, äfvensom att i samma paragraf satsen »än i 24 eller 25 § sägs» skall utbytas emot »än i 25 eller 26 § sägs».

r) 27 § i samma lag har af båda kamrarne oförändrad godkänts. I anledning af hvad här ofvan föreslagits angående numret å 26 § enligt utskottets utlåtande, får utskottet emellertid värdsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 27 § af den i utskottets utlåtande föreslagna lagen om aktiebolag skall erhålla nummer 28.

s) 28 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren visats åter till utskottet. Till återremissen torde hafva gifvit anledning, dels att man önskat minskning i de föreskrifna afsättningarna till reservfonden, dels att det syntes behöfva tydligare utsägas, hvad med aktiekapitalet förstås, dels slutligen att förbudet emot reservfondens användning till annat än betäckande af förlust ansetts vara alltför omfattande eller åtminstone kunna föranleda den tolkning, att de emot reservfonden svarande tillgångarne ej finge för bolagets verkliga behof och till bolagets förkofran användas.

I anledning af förstnämnda önskan har utskottet, som föreställer sig, att föreskriften om den del af vinsten, som årligen skall till reservfonden afsättas, är mindre egnad att väcka betänkligheter än stadgandet om den storlek, som reservfonden måste hafva uppnått innan de årliga afsättningarna få upphöra, funnit sig böra föreslå den mildring af sistnämnda stadgande, att den föreskrifna reservfonden minskas från 20 till 10 procent af aktiekapitalet. I sammanhang dermed föreslås äfven, att ifrågavarande procent skola räknas efter det inbetalda aktiekapitalet, en lindring, som under vissa omständigheter kan vara af ganska stor vikt. Genom föreskriften härom vinnes för öfrigt, att möjligen rådande osäkerhet om betydelsen af ordet aktiekapital, enligt hvad ofvan vid 19 § anförts, försvinner icke blott här, utan äfven i åtskilliga andra paragrafer.

Hvad emot den i utskottets utlåtande liksom i Kongl. Maj:ts nådiga proposition n:o 6 föreslagna bestämmelsen om reservfondens användning anmärkts, synes uteslutande hafva föranledts af en mindre tydlig affattning af stadgandet. Af detta torde nämligen ej hafva med önskelig klarhet framgått, att reservfonden, sådan den i den föreslagna lagen föreskrifves, icke innefattar vissa afskilda tillgångar, utan fast mera utgör blott en i räkenskaperna upptagen passivpost, hvilken liksom aktiekapitalet och skulderna måste af tillgångarnes summa betäckas, innan vinst kan sägas vara förhanden, samt att i följd häraf användning af reservfonden

icke kan betyda annat än en nedskrifning af densamma för att öka en motstående vinst eller minska en motstående förlust. Användning af vissa tillgångar på ett sätt, som lemnar tillgångarnes slutsumma oförminskad, kan därför icke sägas rubba reservfonden eller innebära en användning af densamma. Utskottet har för att aflägsna anledningen till missuppfattning funnit sig böra föreslå en redaktionel förändring af paragrafens sista stycke. Af hvad i 20 § föreslagits följer nödvändigheten af ett tillägg om öfver-skott i följd af aktierätts förverkande, hvarjemte, på grund af hvad angående 27 § här ofvan föreslagits, paragrafnumret måste ändras.

Utskottet får följaktligen vördsamt hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 29 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

29 §.

Af aktiebolags årsvinst skola minst tio procent afsättas till reservfond. Sedan fonden uppgått till ett belopp motsvarande tio procent af inbetalda aktiekapitalet eller till det högre belopp, som kan vara i bolagsordningen bestämdt, må vidare afsättning af årsvinsten kunna upphöra; nedgår fonden under det sålunda stadgade belopp, skall afsättning dertill ånyo vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas hvad vid aktie-teckning kan för aktierna betingas utöfver det belopp, hvarå de lyda, så ock, der aktierätt förverkats och aktiekapitalet i följd deraf minskats, hvad innan aktierätten förverkades blifvit å aktien inbetaldt.

Nedsättning af reservfonden må beslutas allenast för betäckande af förlust, som enligt vederbörligen pröfvad balansräkning finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet.

t) 29 § i samma lag har af båda kamrarne oförändrad godkänts. I anledning af hvad här ofvan föreslagits angående ändring af numren å 24, 25 och 28 §§ enligt utskottets utlåtande, får utskottet emellertid vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 29 § af den i utskottets utlåtande föreslagna lagen om aktiebolag skall erhålla nummer 30, äfvensom att i samma paragraf satsen »efter ty i 24 eller 25 § sägs» skall utbytas emot »efter ty i 25 eller 26 § sägs».

u) 30 § i samma lag har af Första Kammaren godkänts utan förändring, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att paragrafen skulle ur lagen utgå.

På grund af ifrågavarande paragrafs innehåll finner utskottet, som det åligger att söka åstadkomma en sammanjemkning, nämnda skiljaktiga beslut icke kunna på annat sätt sammanjemkas, än att Första Kammaren inbjudes att biträda Andra Kammarens beslut. Emot anlitan- de af denna utväg synes så mycket mindre betänklighet möta, som paragrafen uppenbarligen icke är af större vikt eller utgör förutsättning för andra bestämmelser i lagen.

Utskottet får därför vördsamt hemställa,

att Första Kammaren ville biträda Andra Kam-
marens beslut.

v) 32 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren visats åter till utskottet. Under den i Första Kammaren förda diskussion yrkades hufvudsakligen, att förbudet emot styrelseledamots deltagande i revisorsval måtte mildras, och särskildt att styrelseledamöterna borde ega deltaga i valet, derest ej visst antal andra aktieegare förde talan å stämman.

Utskottet har emellertid ej kunnat finna ett sådant yrkande fullt befogadt. Att en styrelseledamot ej bör anses nog opartisk i fråga om val af de revisorer, som skola granska hans egna åtgärder, är uppenbart, och några tillräckligt starka praktiska skäl för afvikelse från en grundsats, hvars riktighet är höjd öfver tvifvel, föreligga enligt utskottets förmenande icke. Aktieegarne kunna ej beklaga sig, om i följd af deras uteblifvande från bolagsstämman revisorsval icke kan hållas. Styrelseledamöterna å sin sida vinna efter viss ganska kort tids förlopp ansvarsfrihet, utan hinder deraf att revisorsutlåtande ej afgifvits eller att beslut om ansvarsfrihet ej kunnat fattas. Innesluter styrelsen samtliga aktieegare, är, såsom redan under öfverläggningen inom Första Kammaren framhållits, revision ändamålslös.

Utskottet får därför vördsamt hemställa,

att Första Kammaren ville fatta beslut angående den i utskottets utlåtande föreslagna 32 § i lagen om aktiebolag, hvilken af Andra Kammaren godkänts utan förändring.

x) 33 § i samma lag har af Första Kammaren återremitterats, men af Andra Kammaren godkänts med den ändring, att orden »två tredjedelar af de röstande» och »två tredjedelar af hela aktiekapitalet» utbyttes mot »fyra femtedelar af de röstande» och »fyra femtedelar af hela aktiekapitalet».

Under öfverläggningen inom Första Kammaren yrkades dels, af de flesta talarne, att de af utskottet föreslagna villkoren för fattande af giltigt beslut borde skärpas, särskildt i fråga om beslut angående ändring af föremålet för bolagets verksamhet och beslut om bolagets upplösning eller dermed liktydig åtgärd, dels tvärtom att förutsättningarna för beslut om ändring i föremålet för bolagets verksamhet borde mildras, dels slutligen, att det borde förtydligas, hvad med aktiekapitalet förstås.

Med afseende på sistnämnda yrkande torde utskottet få hänvisa till hvad här ofvan vid 19 § anförts.

I öfrigt åter läser, särskildt med hänsyn till det af Andra Kammarerna fattade beslut, utskottet böra föreslå någon skärpning af de i paragrafen uppställda villkor för vissa besluts giltighet.

Den här ofvan föreslagna ändringen af numret å 25 § enligt utskottets utlåtande föranleder ändring i hänvisningen till samma paragraf.

Utskottet får därför vördsamt hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 33 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

33 §.

Beslut om ändring af bolagsordningens bestämmelse i afseende på föremålet för bolagets verksamhet eller om sådan ändring af bolagsordningen, att aktier med företrädesrätt må utfärdas, vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieegarne förenat sig derom eller be-

slutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, deraf minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträdts af minst tre fjerdedelar af de röstande med ett sammanlagdt aktiebelopp af minst tre fjerdedelar af hela aktiekapitalet.

Beslut om annan ändring af bolagsordningen eller om bolagets upplösning af annan orsak än i 54 § sägs, vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieegarne förenat sig derom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, deraf minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträdts af minst två tredjedelar af de röstande. Lag samma vare om beslut, som i 26 § afses, ändå att det ej innefattar ändring i bolagsordningen.

Är för giltighet af beslut, hvarom nu är sagdt, något ytterligare vilkor i bolagsordningen bestämdt, lände ock det till efterrättelse.

y) 36 § i samma lag har af båda kamrarne återremitterats.

Inom Första Kammaren yttrades hufvudsakligen, *dels* att andra stycket borde helt och hållet uteslutas, enär ett förbud emot att på ordinarie bolagsstämma upptaga ärenden, som ej blifvit viss tid i förväg tillkännagifna, vore egnadt att upphäffa en grundskilnad emellan ordinarie och extra bolagsstämma, vore obehöfligt, enär aktieegarne borde sjelfva eller genom ombud bevaka sin rätt å ordinarie stämma, och slutligen kunde i brådskande fall medföra stora praktiska olägenheter, *dels* att den föreslagna tiden af åtta månader, hvarinom efter hvarje räkenskapsårs utgång ordinarie bolagsstämma skulle hållas, borde med hänsyn till svårigheten att inom denna tid medhinna räkenskapernas afslutande och revisionens verkställande förlängas.

Återremissen från Andra Kammaren läser åter vara föranledd af önskan, att förvaltningsberättelsen och balansräkningen måtte till lättande af aktieegarnes granskning genom tryck eller på annat lämpligt sätt mångfaldigas.

Denna sistnämnda önskan torde enligt utskottets åsigt bäst tillfredsställas genom ett i 48 § infogadt tillägg, genom hvars affattning man undviker att föreskrifva en för de mindre bolagen ur kostnadssynpunkt betungande tryckning, äfvensom att i förevarande afseende ålägga alla aktiebolag de skyldigheter, som äro af verkligt behof påkallade allenast i fråga om de större bolagen med jemförelsevis talrika aktieegare.

Hvad åter angår de inom Första Kammaren gjorda yrkanden, kan utskottet icke dela den uppfattningen, att tiden, hvarinom ordinarie bolagsstämma bör hållas, skulle behöfva eller böra förlängas utöfver det enligt utskottets utlåtande medgifna. Icke heller har utskottet af den förda öfverläggningen funnit tillräcklig anledning att utesluta paragrafens andra stycke. Deremot synes någon jemkning i detsammans innehåll icke böra framkalla allvarsamma betänkligheter. Om det nemligen föreskrifves, att ett å ifrågasvarande förteckning ej angifvet ärende får företagas till afgörande endast med samtycke af alla närvarande — styrelseledamöter, aktieegare och ombud —, kan en frånvarande aktieegare bereda sig tillräcklig trygghet genom att instruera ett ombud att bestrida företagandet af alla eller visst slags nya ärenden.

Med stöd af det anförda får utskottet vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta, att 36 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

36 §.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas inom åtta månader efter utgången af hvarje räkenskapsår. Å den stämma skall styrelsen framlägga förvaltningsberättelse jemte balansräkning för det förflutna året tillika med det utlåtande, som enligt 50 § bör af revisorerne afgifvas.

Minst åtta dagar före ordinarie bolagsstämma skall förteckning å de ärenden, som dervid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas för aktieegarne tillgänglig. Ärende, som ej varit å förteckningen upptaget, må ej utan samtliga närvarandes samtycke vid stämman till afgörande företagas, der det ej omedelbart föranledes af förvaltningsberättelsen eller balansräkningen eller revisorerens utlåtande, eller ock enligt bolagsordningen skall vid stämman afgöras.

Vill aktieegare hänskjuta ärende till pröfning å stämman, göre hos styrelsen anmälan derom minst fjorton dagar före stämman.

z) 37 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återförvisats i samma syfte som 19 §.

Af det vid sistnämnda paragraf anförda lärer, enligt utskottets åsigt, framgå, att någon ändring i 37 § icke är behöflig.

Utskottet får därför värdsamt hemställa,

att Första Kammaren ville fatta beslut angående den i utskottets utlåtande föreslagna 37 § af lagen om aktiebolag, hvilken paragraf af Andra Kammaren godkänts utan förändring.

a) 39 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återförvisats.

Då det ändamål, som med denna återremiss åsyftats, torde vinnas genom antagande af den här nedan föreslagna lydelsen af 64 §, får utskottet, under förutsättning att denna lydelse vinner godkännande, värdsamt hemställa,

att Första Kammaren ville fatta beslut angående den i utskottets utlåtande föreslagna 39 § af lagen om aktiebolag, hvilken paragraf af Andra Kammaren godkänts utan förändring.

i) 48 § i samma lag har af båda kamrarna godkänts utan förändring. Emellertid föranleder, såsom ofvan anförts, återremissen af 36 § utskottet att här föreslå ett tillägg af det vid sistnämnda paragraf angifna innehåll.

Utskottet hemställer sålunda värdsamt,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 48 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

48 §.

Den förvaltningsberättelse, som styrelsen, efter ty i 36 § sägs, har att för hvarje år å bolagsstämma framlägga, skall uttryckligen angifva den vinst eller förlust, som af rörelsen under året uppkommit.

Förvaltningsberättelsen och balansräkningen skola minst en månad före stämman tillhandahållas revisorerne samt, tillika med desses utlåtande, minst åtta dagar före

stämman i tillräckligt antal exemplar hållas för aktieegarne tillgängliga.

ö) 49 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återremitterats. De skäl, som för denna återremiss under diskussionen anfördes, voro dels behofvet af förtydligande med afseende på innebörden af ordet aktiekapital, dels att den i fjerde stycket stadgade tid af ett år vore alltför kort, för att styrelseledamots der omförmälda ansvarighet skulle kunna annat än i undantagsfall göras gällande.

Utskottet, som i afseende på det förra torde få hänvisa till hvad ofvan vid 19 § framstälts, finner det icke kunna bestridas, att den i fjerde stycket intagna föreskrift måste få väsentligt större praktisk betydelse, om tiden för ansvarstalans förande förlänges åtminstone så mycket, att, utan hinder deraf att ansvarsfrihet beviljats, ansvarstalan må kunna i förutsatta fall föras efter det nästa revisionsberättelse blifvit bolagsstämman förelagd. En sådan förlängning lär ej heller kunna anses innebära alltför stor stränghet mot styrelseledamöterna, då dessas ifrågavarande ansvar har till förutsättning, att de mot bättre vetande lemnat oriktig uppgift.

Utskottet får därför värdsamt hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 49 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

49 §.

Å den bolagsstämma, der styrelsens förvaltningsberättelse och balansräkningen jemte revisorernes utlåtande framläggas, skall jemväl till behandling företagas frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid berättelsen omfattar.

Yrkas af aktieegare med ett sammanlagdt aktiebelopp utgörande minst en tiondedel af hela aktiekapitalet, att med afgörande af den fråga skall anstå till fortsatt stämma inom två månader, må sådant anstånd ej förvägras.

Varder talan å förvaltningen under den tid berättelsen omfattar ej anstald inom ett år från det berättelsen omfattar.

telsen å bolagsstämma framlades, vare så ansedt, som om ansvarsfrihet blifvit beviljad.

Utan hinder deraf att ansvarsfrihet beviljats, ege bolaget att, inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, i afseende å förvaltningen anställa talan mot styrelseledamot, som visas hafva i berättelsen eller balansräkningen mot bättre vetande meddelat oriktig uppgift, der denna kan antagas hafva å beslutet om ansvarsfrihet inverkat.

aa) 52 § i samma lag har af Första Kammaren återremitterats, hvar emot Andra Kammaren beslutit att godkänna den af Kongl. Maj:t föreslagna lydelsen med uteslutande af orden »eller försummelse».

Under öfverläggningen inom Första Kammaren yrkades hufvudsakligen, dels att revisorernes ansvar borde utsträckas i den af Kongl. Maj:ts förslag angifna riktning, dels att den särskilda preskriptionstiden måtte förlängas. De sålunda uttryckta önskningarna böra enligt utskottets åsigt tillfredsställas. Dock finner utskottet, till undanrödjande af de betänkligheter, som från åtskilliga håll blifvit framställda, vara tillrädligt, dels att, i öfverensstämmelse med Andra Kammarens beslut, de i Kongl. Maj:ts förslag förekommande orden »eller försummelse» uteslutas, dels ock att åt paragrafen gifves en förändrad uppställning, som tydligare utmärker, att allenast de revisorer, som äro medskyldiga i en förseelse, kunna förpligtas att, en för alla och alla för en, svara för den genom förseelsen åstadkomna skadan.

I öfverensstämmelse med hvad nu blifvit anfördt, får utskottet vördsam t hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 52 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

52 §.

Hafva revisorer i sitt utlåtande mot bättre vetande lemnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik, i förvaltningsberättelsen eller balansräkningen meddelad uppgift, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat grof vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvarige

för all deraf uppkommande skada, en för alla och alla för en. Ej må dock talan härom anställas sedan två år förflutit från det revisorerne utlåtande å bolagsstämma framlades.

bb) 53 § i samma lag har af båda kamrarne oförändrad godkänts. Emellertid torde af de i 49 och 52 §§ föreslagna ändringar följa, att i de båda första styckena tidsbestämmelsen ett år bör förlängas till två år.

Utskottet hemställer därför vördsamt,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 53 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

53 §.

Afträdes aktiebolags egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, ege konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår berättelsen afser.

Inträffar konkurs inom två år från det revisorerne utlåtande å bolagsstämma framlades, stånde konkursboet öppet att mot dem anställa sådan talan, som i 52 § förmåles.

Talan, hvarom i denna § sägs, skall anhängiggöras inom eu månad från inställelsedagen, eller, der tiden för talans anställande af bolaget, efter ty ofvan är sagdt, då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

cc) 54 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återremitterats, i syfte att innebörden af ordet aktiekapital måtte förtydligas. Då detta syfte, på sätt vid 19 § framhållits, synes kunna fullständigt vinnas genom de i andra paragrafer föreslagna ändringar, får utskottet vördsamt hemställa,

att Första Kammaren ville fatta beslut angående 54 § af den i utskottets utlåtande föreslagna lagen om

aktiebolag, hvilken paragraf af Andra Kammaren godkäfts utan förändring.

dd) 55 § i samma lag har af Andra Kammaren godkäfts utan förändring, men af Första Kammaren återförvisats. Såsom skäl för återremiss anfördes, att uttrycket »Rätten eller Domaren» lemnade rum för tvekan, om man på landet skulle vända sig till Rätten, när den sitter, eller till Domaren.

Utskottet finner det ifrågasatta förtydligandet vara mindre nödigt, helst som på talrika ställen i lagar och författningar samma uttryck som det i utskottets utlåtande använda förekommer, utan att, såvidt utskottet har sig bekant, några olägenheter deraf uppstått.

Utskottet får därför värdsamt hemställa,

att Första Kammaren ville fatta beslut angående den i utskottets utlåtande föreslagna 55 § af lagen om aktiebolag, hvilken paragraf af Andra Kammaren godkäfts utan förändring.

ee) 64 § i samma lag har af båda kamrarna oförändrad godkäfts. Emellertid synes en återremiss af en annan paragraf böra föranleda ett tillägg. Af Första Kammaren har nemligen 39 § återförvisats i det syfte, att enligt tydligt medgifvande i lagen åtminstone vissa inom ett aktiebolag uppkommande tvister måtte kunna vara genom bolagsordningen hänvisade till skiljemäns afgörande, samt att bestämmelser måtte tilläggas derom, huru den i 39 § stadgade klandertid må kunna iakttagas genom påkallande af skiljedom. Utskottet finner de sålunda uttryckta önskingarna vara så mycket mera behjertansvärda, som skiljedoms anlitande redan nu i talrika bolagsordningar föreskrifves. Särskildt i följd af den lydelse, som i utskottets utlåtande för 41 § föreslagits, torde det icke vara möjligt eller lämpligt att innefatta de önskade bestämmelserna i ett tillägg vid 39 §. Utskottet har därför funnit desamma böra såsom ett nytt stycke fogas vid 64 §, med hvilket stadgande de tydligen stå i nära sammanhang.

Utskottet får alltså värdsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 64 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

64 §.

Aktiebolag vare uti de mål, för hvilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän under rätt i den ort, der styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

Innehåller bolagsordningen föreskrift, att tvister mellan bolaget och styrelsen eller ledamot deraf eller aktieegare skola hänskjutas till afgörande af en eller flere skiljemän, ege den föreskrift samma verkan, som skiljeföreläggelse tillkommer, och gälle om påkallande af föreskriftens tillämpning hvad om stämning i denna lag finnes stadgad.

ff) 68 § i samma lag har af båda kamrarna oförändrad godkänts. På skäl, som blifvit vid 19 § anförda, får utskottet emellertid vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 68 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

68 §.

Har den anmälade icke iakttagit de föreskrifter, som finnas för hvarje särskildt fall stadgade, eller prövas bolagsordning eller beslut, som för registrering anmäles, icke hafva i föreskrifven ordning tillkommit eller ej stå i öfverensstämmelse med föreskrifterna i denna lag eller eljest strida mot lag eller författning, skall registrering vägras. Aktiebolags registrering skall jemväl vägras, der, enligt den af styrelseledamöterna lemnade uppgift, aktiekapitalet ej uppgår till det belopp, hvartill det enligt bolagsordningen lägst må bestämmas, så ock der, enligt samma uppgift, ej minst hälften af aktiekapitalet blifvit inbetald.

Vägras registrering, skall registreringsmyndigheten ofördröjligen hålla sökanden tillhanda eller, om han uppgifvit fullständig adress, till honom med allmänna posten öfversända skriftlig underrättelse om beslutet med skälen därför.

Är sökanden med beslutet missnöjd, ege han att, vid talans förlust, innan klockan tolf å sextionde dagen från beslutets dag deröfver anföra besvär hos Konungen.

99) 69 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren visats åter till utskottet, i syfte att det med 5) betecknade stycket måtte förtydligas. Detta syfte torde fullständigt vinnas, om uttrycken i det ifrågavarande stycket lämpas efter de dels i 3 och 8 §§, dels i 19 § häröfvan föreslagna. Äfven det med 7) betecknade stycket bör i affattningen öfverensstämma med 19 §.

Den här ofvan föreslagna ändringen af numren å 24 och 27 §§ enligt utskottets utlåtande föranleder ändring i hänvisningen till desamma.

Utskottet hemställer därför vördsamt,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 69 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

69 §.

Beviljas aktiebolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa:

- 1) dagen för bolagsordningens antagande;
- 2) bolagets firma;
- 3) föremålet för bolagets verksamhet;
- 4) den ort, der styrelsen har sitt säte;
- 5) det belopp, hvartill, enligt den af styrelseledamöterna lemnade uppgift, aktiekapitalet uppgår, så ock, der aktiekapitalet skall kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;
- 6) å hvilket belopp aktie skall lyda, samt huruvida aktiebrefven skola ställas till innehafvaren eller till viss man;
- 7) huru stor del af aktiekapitalet blifvit, enligt den af styrelseledamöterna lemnade uppgift, inbetald, samt, der ej aktierna till fullo inbetalts, inom hvilken tid återstående inbetalningen sist skall fullgöras;
- 8) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till aktieegarnes kännedom;

9) styrelseledamöternes fullständiga namn och hemvist;

10) hvilken eller hvilka bland styrelseledamöterna äro berättigade att teckna firman.

Innehåller bolagsordningen förbehåll, hvarom i 25 eller 28 § förmåles, eller bestämmelse om företrädesrätt åt vissa aktier, skall ock derom anteckning i registret göras.

Det ena exemplaret af bolagsordningen, försedt med bevis om registreringen, skall jemte teckningslistorna i hufvudskrift till sökanden återställas.

hh) 73 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återremitterats, i syfte att det måtte förtydligas, huruvida med den i paragrafen omförmälda »allmän underrätt» borde förstås för alla aktiebolag Rådstufvurätten i Stockholm, der registreringsmyndigheten skall hafva sitt säte, eller för hvarje särskildt bolag den domstol, hvarunder det enligt 64 § lyder.

Med föranledande häraf, och då stadgandet synes kunna framkalla tvekan, får utskottet vördsamt hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 73 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

73 §.

Menar någon, att en i registret verkställd inskrifning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphäfvande föras vid Stockholms Rådstufvurätt.

ii) 74 § i samma lag har af båda kamrarna oförändrad godkänts. I anledning af hvad här ofvan föreslagits angående ändring af numret å 25 § enligt utskottets utlåtande, får utskottet emellertid vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att i 74 § af lagen om aktiebolag satsen »efter ty i 25 § sägs» skall utbytas emot »efter ty i 26 § sägs».

jj) 77 § i samma lag har af båda kamrarne oförändrad godkänts.

Med anledning af hvad här ofvan föreslagits angående ny 20 §, äfvensom om tillägg till 20 § enligt utskottets utlåtande samt ändring af numren å 20 och 21 §§ enligt samma utlåtande, får utskottet emellertid vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 77 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

77 §.

Bryter någon mot hvad i 4 § 2 eller 3 mom. finnes stadgadt, eller underlåter styrelseledamot att iakttaga föreskrift, som i 20 §, 21 § 1 mom., 22 § 3 mom., 35 §, 40 § 4 mom. eller 47 § är meddelad, straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.

Lag samma vare om liiquidator, som ej fullgör hvad honom enligt 58 § 2 mom. eller 62 § 2 mom. åligger.

kk) 78 § i samma lag har af Första Kammaren godkänts sådan den af utskottet föreslagits, men af Andra Kammaren med den ändring, att första punkten skulle lyda: »Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan».

Då någon förmedling af kamrarnes sålunda fattade skiljaktiga beslut ej lärer kunna ega rum, får utskottet vid det förhållande, att Andra Kammarrens beslut torde få anses öfverensstämma med strafflagstiftningens allmänna grunder, vördsamt hemställa,

att Första Kammaren ville biträda Andra Kammarrens beslut angående 78 § i lagen om aktiebolag.

ll) 81 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återremitterats. Under öfverläggningen inom Första Kammaren yrkades, dels att någon inskränkning borde göras i de ämnen, med afseende å hvilka den nya lagen skulle gälla emot en för ett äldre bolag stadfast bolagsordning, dels ock att, för vinnande af större tydlighet, de paragrafer, som skulle få en sådan giltighet, borde med nummer angifvas.

Hvad det senare angår vill utskottet fästa uppmärksamheten derpå, att det här är fråga allenast om sådana bestämmelser i den nya lagen, hvilka icke vika för uttryckliga föreskrifter i de äldre bolagens fastställda ordningar. Då rörande vissa af de ifrågavarande ämnena bolagsordningarne endast högst sällan innehålla bestämmelser, synes det lämpligare att, såsom i förslaget skett, uttala den allmänna regeln, än att nödgas anföra paragrafer, mot hvilka knappast någonsin bolagsordningarne innehålla något stridande, om också detta icke är otänkbart. Det torde för öfrigt kunna med skäl förväntas, att de öfvergångsbestämmelser, som Konungen utfärdar, blifva egnade att utesluta hvarje möjlighet till tvekan och osäkerhet.

Bland de stadganden, som 81 § tillerkänner ovilkorlig retroaktiv verkan, torde bestämmelserna om reservfonden snarast kunna i afseende på sådan tillämpning väcka betänkligheter. Tillika äro dessa bestämmelser af den minst genomgripande betydelsen, och rubbas följaktligen genom deras uteslutande från regeln om ovilkorlig retroaktiv tillämpning i minsta mån den önskliga likställigheten mellan äldre och nyare bolag. På grund häraf har utskottet ansett sig böra tillmötesgå de framställda önskingarna så till vida, att orden »om reservfond» föreslås skola utgå.

Utskottet får alltså vördsamt hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 81 § i lagen om aktiebolag skall erhålla följande lydelse:

81 §.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1897.

Rättigheter och skyldigheter, som dessförinnan uppkommit, skola bedömas efter äldre lag.

A bolag, hvars ordning blifvit af Konungen stadfäst, skola bestämmelserna i denna lag icke ega tillämpning så vidt de afse ämnen, rörande hvilka blifvit i bolagsordningen särskildt stadgadt, utan gälle derutinnan hvad bolagsordningen innehåller; dock att i fråga om ändring i bolagsordningen, om det sätt, hvarpå bolaget skall företrädas och dess firma tecknas, om delgifning af stämning eller annat offentlig myndighets bud, om liiquidation och om registrering denna lag galler till efterrättelse. Konungen meddelar de öfvergångsstadganden, som i afseende på sådant bolags införande i registret må finnas vara erforderliga.

mm) Samma lags rubrik har af Första Kammaren godkänts utan förändring, men af Andra Kammaren återremitterats, hvilken återremiss torde hafva föranledts deraf, att lagen ej i alla delar utan förändring godkänts.

Då de nu föreslagna ändringarna ej äro af beskaffenhet att inverka på rubrikens lydelse, får utskottet vördsamt hemställa,

att Andra Kammaren ville fatta beslut angående den i utskottets utlåtande föreslagna rubriken för lagen om aktiebolag.

3:o.

a) 1 § af den i utskottets utlåtande föreslagna lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet har af Första Kammaren godkänts i enlighet med förslaget, men af Andra Kammaren med den ändring, att femte stycket erhöill följande lydelse: »eller att på annat sätt främja medlemmarnes intressen».

Den sammanjemkning, som det i anledning af kamrarnes sålunda fattade skiljaktiga beslut åligger utskottet att söka åstadkomma, synes bäst kunna ske på det sätt, att, i öfverensstämmelse med Första Kammarens beslut, orden »dermed jemförligt» bibehållas, men, i öfverensstämmelse med Andra Kammarens beslut, ordet »ekonomiska» uteslutes. Genom uteslutande af de förstnämnda orden skulle det förut i paragrafen intagna anförandet af exempel uppenbarligen vara så godt som ändamålslost.

Utskottet får alltså, i sammanjemkningsändamål, vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 1 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet skall erhålla följande lydelse:

1 §.

Förening för ekonomisk verksamhet med syfte att åt medlemmarne anskaffa lifsmedel eller andra förnödenheter, eller att afsätta alster af medlemmarnes verksamhet, eller att bereda bostäder åt medlemmarne, eller att på annat dermed jemförligt sätt främja medlemmarnes intressen,

må, der den består af minst fem medlemmar samt i enlighet med denna lag antagit stadgar och utsett styrelse, kunna, på sätt nedan sägs, varda registrerad.

b) 2 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts enligt förslaget, men af Första Kammaren med den ändring, att i första stycket näst efter orden »Innan förening» tillades »hvarom i 1 § sägs».

Syftet med denna ändring är uppenbarligen allenast att förebygga det missförstånd, att 2 § skulle handla om föreningar af hvilket slag som helst. Ett sådant förtydligande synes äfven kunna anses önskvärdt. Då emellertid det af Första Kammaren antagna tillägget skulle kunna erhålla den tydning, att 2 § afsåge allenast sådana föreningar, som uppfylde jemväl de i sista stycket af 1 § uppställda fordringar, får utskottet, i sammanjemkningsändamål, vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 2 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet skall erhålla följande lydelse:

2 §.

Innan förening för ekonomisk verksamhet med sådant syfte, som i 1 § sägs, blifvit registrerad, kan den ej förvärfva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara.

Ingås förbindelse å förenings vägnar innan den blifvit registrerad, vare de, som ingått förbindelsen, ansvarige därför såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.

c) 4 § i samma lag har af Första Kammaren godkänts enligt förslaget, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att paragrafen skulle erhålla följande lydelse: »Medlem i registrerad förening vare ej pliktig att utöfver de insatser eller andra afgifter han inbetalt eller förbundit sig att inbetala, ytterligare något tillskjuta».

Skiljaktigheten mellan de af kamrarna sålunda fattade beslut består deruti, att medan Första Kammaren bibehållit såsom för registrerade föreningar tillåtna de tre olika slag af ansvarighet, som i förslaget angifvas, har Andra Kammaren beslutit, att endast den mest inskränkta ansvarig-

heten skall vara möjlig. En sammanjemkning synes därför kunna ske på det sätt, att den strängaste arten af ansvarighet uteslutes och det medgifves föreningarne att låta registrera sig antingen utan personlig ansvarighet eller med en till visst belopp begränsad personlig ansvarighet. Det läres icke kunna med fog påstås, att då i senare fallet ansvarighetsbeloppet kan sättas huru högt som helst, den förordade anordningen i sjelfva verket skulle vara liktydig med ett medgifvande af obegränsad personlig ansvarighet. Vid ett sådant påstående skulle nämligen förbises, att angifvandet af en bestämd ansvarighetssumma är i hög grad egnadt att uppfordra till eftertanke, när det är fråga om att iklåda sig ansvarigheten, äfvensom att i sammanhang härmed föreningarne kunna förväntas icke vilja bestämma ansvarigheten till ett belopp, som afskräcker från inträde.

På grund af det anförda får utskottet, i sammanjemkningsändamål, vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 4 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet skall erhålla följande lydelse:

4 §.

Vid förenings bildande skola medlemmarne bestämma, huruvida allenast föreningens tillgångar, förfallna men ej guldna insatser och andra afgifter inräknade, skola häfta för dess förbindelser, eller medlemmarne åtaga sig till visst belopp begränsad personlig ansvarighet för föreningens förbindelser.

d) 5 § i samma lag har af Första Kammaren godkänts enligt förslaget, men af Andra Kammaren med den ändring, att punkt 5) skulle utgå och nummerordningen af följande punkter i enlighet härmed ändras.

Då anledningen till detta Andra Kammarens beslut bortfaller, derest utskottets här ofvan angående 4 § i sammanjemkningsändamål gjorda hemställen vinner godkännande, får utskottet vördsamt hemställa,

att Andra Kammaren ville biträda Första Kammarens beslut angående 5 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet.

e) 6 § i samma lag har af Första Kammaren godkänts enligt förslaget, men af Andra Kammaren med den ändring, att, i första stycket

första punkten, orden »samt» till och med »obegränsad personlig ansvarighet» skulle utgå.

Med anledning af utskottets här ofvan angående 4 § gjorda hemställan, får utskottet, i sammanjemkningsändamål, vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 6 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet skall erhålla följande lydelse:

6 §.

Förenings firma skall innehålla ordet »förening» samt, der medlemmarne ej åtaga sig personlig ansvarighet, orden »utan personlig ansvarighet», och, der medlemmarne åtaga sig till visst belopp begränsad personlig ansvarighet, orden »med begränsad personlig ansvarighet». Ej må firman innehålla personnamn eller ordet »bolag».

Ny firma skall tydligt skilja sig från andra, hos samma myndighet förut enligt bestämmelserna i denna lag registrerade, ännu bestående firnor.

f) 17 och 19 §§ i samma lag hafva af Första Kammaren godkänts enligt förslaget, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att, i 17 §, första stycket afvensom ordet »annan» i andra stycket skulle utgå, samt att, i 19 § andra stycket, orden »eller inskränkning i den personliga ansvarighet för föreningens förbindelser de enligt stadgarne åtagit sig» skulle utgå.

Då anledningen till dessa Andra Kammarens beslut bortfaller, derest utskottets ofvan angående 4 § i sammanjemkningsändamål gjorda hemställan vinner godkännande, får utskottet vördsamt hemställa,

att Andra Kammaren ville biträda Första Kammarens beslut angående 17 och 19 §§ i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet.

g) 31 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts enligt förslaget, men af Första Kammaren med den ändring, att i tredje stycket orden »ett år» utbyttes mot »två år».

I öfverensstämmelse med hvad här ofvan angående 49 § i lagen om aktiebolag föreslagits, får utskottet vördsamt hemställa,

att Andra Kammaren ville biträda Första Kammarens beslut angående 31 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet.

h) 34 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återremitterats i samma syften, som här ofvan vid 52 § af lagen om aktiebolag angifvits.

I öfverensstämmelse med hvad angående sistnämnda paragraf föreslagits, får utskottet vördsamt hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 34 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet skall erhålla följande lydelse:

34 §.

Hafva revisorer i sitt utlåtande mot bättre vetande lemnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik, i förvaltningsredogörelse meddelad uppgift, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat grof vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, föreningen ansvarige för all deraf uppkommande skada, en för alla och alla för en. Ej må dock talan härom anställas sedan två år förflutit från det revisorernes utlåtande å sammanträde afgafs.

i) 35 § i samma lag har af båda kamrarne oförändrad godkänts.

Med anledning af de här ofvan vid 31 och 34 §§ gjorda förslag och i öfverensstämmelse med utskottets hemställan angående 53 § i lagen om aktiebolag, finner sig utskottet emellertid böra vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 35 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet skall erhålla följande lydelse:

35 §.

Afträdes förenings egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsredogörelsen å

sammanträde afgafs, ege konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för den tid redogörelsen afser.

Inträffar konkurs inom två år från det revisorernes utlåtande å sammanträde afgafs, stånde konkursboet öppet att mot dem anställa sådan talan, som i 34 § förmäles.

Talan, hvarom i denna § sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen, eller, der tiden för talans anställande af föreningen, efter ty ofvan är sagdt, då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

j) 37 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återremitterats i samma syfte, som här ofvan vid 55 § af lagen om aktiebolag finnes angifvet.

I öfverensstämmelse med det vid sistnämnda paragraf yttrade, får utskottet vördsamt hemställa,

att Första Kammaren ville fatta beslut angående 37 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, hvilken paragraf af Andra Kammaren godkänts utan förändring.

k) 46 § i samma lag har af båda kamrarne oförändrad godkänts.

Med anledning af hvad här ofvan angående 64 § i lagen om aktiebolag föreslagits, och då behovet af skiljedoms anlitande åtminstone icke kan anses vara mindre vid föreningar än vid aktiebolag, får utskottet emellertid vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 46 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet skall erhålla följande lydelse:

46 §.

Förening vare uti de mål, för hvilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän under rätt i den ort, der styrelsen enligt stadgarne har sitt säte.

Innehålla stadgarne föreskrift, att tvister mellan föreningen och styrelsen eller ledamot deraf eller föreningsmedlem skola hänskjutas till afgörande af en eller flere skiljemän, ege den föreskrift samma verkan, som skiljeaftal tillkommer, och gälle om påkallande af föreskriftens tillämpning hvad om stämning i denna lag finnes stadgadt.

l) 48 § i samma lag har af Första Kammaren godkänts utan förändring, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att denna paragraf skulle ur lagen utgå.

Med anledning af hvad angående 4 § här ofvan föreslagits, får utskottet, i sammanjemkningsändamål, vördsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 48 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet skall erhålla följande lydelse:

48 §.

Är i förenings stadgar bestämdt, att medlemmarne åtaga sig till visst belopp begränsad personlig ansvarighet för föreningens förbindelser, skola stadgarne, då de för registrering ingifvas, vara försedda med samtliga medlemmarnes egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter.

m) 49—55 §§ i samma lag äfvensom rubriken näst före 48 § hafva af Första Kammaren godkänts utan förändring, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att desamma skulle ur lagen utgå och den följande paragrafordningen i enlighet härmed ändras.

Då anledningen till dessa Andra Kammarens beslut bortfaller, derest hvad ofvan angående 4 § i sammanjemkningsändamål föreslagits vinner godkännande, får utskottet vördsamt hemställa,

att Andra kammaren ville biträda Första Kammarens beslut *dels* angående 49—55 §§, *dels* ock angående

rubriken näst före 48 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet.

n) 58 § i samma lag har af Första Kammaren godkänts utan förändring, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att första stycket af denna paragraf äfvensom ordet »eljest» i andra stycket skulle utgå.

Då anledningen till detta Andra Kammarens beslut bortfaller, derest hvad här ofvan angående 4 § i sammanjemkningsändamål föreslagits vinner godkännande, får utskottet värdsamt hemställa,

att Andra Kammaren ville biträda Första Kammarens beslut angående 58 § i lagen om registrerade föreningar.

o) 59 § i samma lag har af Första Kammaren godkänts utan förändring, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att punkt 5) äfvensom näst sista stycket, börjande med orden »Dessutom skall» och slutande med orden »i registret», skulle utgå samt punkternas nummerordning i följd af femte punktens uteslutning ändras.

Med anledning af hvad här ofvan angående 4 § föreslagits, får utskottet, i sammanjemkningsändamål, värdsamt hemställa,

att Riksdagen, hvardera kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 59 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet skall erhålla följande lydelse:

59 §.

Beviljas förenings registrering, låte Konungens Befallningshafvande i registret införa:

- 1) dagen för stadgarnes antagande;
- 2) föreningens firma;
- 3) föremålet för föreningens verksamhet;
- 4) den ort, der styrelsen har sitt säte;
- 5) om och i hvad mån föreningens medlemmar åtaga sig personlig ansvarighet för föreningens förbindelser;
- 6) huruvida räkenskapsafslutning skall ske för år eller oftare samt tiden därför;

7) styrelseledamöternes fullständiga namn och hemvist;

8) hvilken eller hvilka bland styrelseledamöterna äro berättigade att teckna firman;

9) huru kallelse till sammanträde skall ske och andra meddelanden bringas till medlemmarnes kännedom.

Dessutom skall, om föreningens medlemmar åtaga sig till visst belopp begränsad personlig ansvarighet för föreningens förbindelser, förteckning å medlemmarne införas i registret.

Det ena exemplaret af stadgarne skall, försedt med bevis om registreringen, till sökanden återställas.

p) 63 § i samma lag har af Andra Kammaren godkänts utan förändring, men af Första Kammaren återremitterats i syfte svarande mot det här ofvan vid 73 § i lagen om aktiebolag angifna.

Med anslutning till hvad angående sistnämnda paragraf här ofvan föreslagits, får utskottet vördsamt hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att 63 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet skall erhålla följande lydelse:

63 §.

Menar någon, att en i registret verkställd inskrifning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphäfvande föras vid Rådstufvurätten i den stad, der Konungens Befallningshafvande har sitt säte.

q) 66 § i samma lag har af Första Kammaren godkänts utan förändring, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att denna paragraf skulle ur lagen utgå.

Då anledningen till detta Andra Kammarens beslut bortfaller, derest hvad här ofvan angående 4 § i sammanjemkningsändamål föreslagits vinner godkännande, får utskottet vördsamt hemställa,

att Andra Kammaren ville biträda Första Kam-marens beslut angående 66 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet.

r) 68 § i samma lag har af Första Kammaren godkänts utan förändring, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att paragrafens första stycke skulle erhålla följande ändrade lydelse: »Underlåter styrelseledamot att iakttaga föreskrift, som i 19 § 1 mom., 23 § 4 mom. eller 30 § är meddelad, straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor».

Då anledningen till detta Andra Kammarens beslut bortfaller, derest hvad här ofvan angående 4 § i sammanjemkningsändamål föreslagits vinner godkännande, får utskottet värdsamt hemställa,

att Andra Kammaren ville biträda Första Kammarens beslut angående 68 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet.

s) 69 § i samma lag har af Första Kammaren godkänts utan förändring, hvaremot Andra Kammaren beslutit, att paragrafen skulle erhålla följande lydelse: »Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till fulla gäldandet af böterna eller af vite, hvartill någon på grund af denna lag fälles, skall förvandling ske enligt allmän strafflag».

Under åberopande af hvad ofvan vid 78 § i lagen om aktiebolag anförts, får utskottet värdsamt hemställa,

att Första Kammaren ville biträda Andra Kammarens beslut angående 69 § i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet.

4:o.

5 § i lagen om registrering af bankaktiebolag har af Första Kammaren återremitterats, men af Andra Kammaren godkänts med den ändring, att sista stycket i paragrafen skulle erhålla följande lydelse: »Böter, som sålunda ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag».

Med anledning af återremissen, hvilken synes hafva framkallats af betänkligheter emot det föreslagna bötesmaximum såsom alltför högt tilltaget, och under åberopande af hvad här ofvan vid 78 § i lagen om aktiebolag anförts, får utskottet värdsamt hemställa,

att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt förut fattade beslut, ville för sin del besluta, att

5 § i lagen om registrering af bankaktiebolag skall erhålla följande lydelse:

5 §.

Försummar styrelseledamot att göra anmälan, hvarom i 1 § stadgas, straffes med böter från och med femtio till och med femhundra kronor.

Hvar som i sådan anmälan mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift straffes med böter från och med etthundra till och med tvåtusen kronor, der ej å förseelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

Böter, som sålunda ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

5:o.

Slutligen får utskottet i anledning af det nära sammanhang, som råder mellan vissa af de i Kongl. Maj:ts nådiga proposition n:o 6 innefattade lagförslagen, vördsamt hemställa,

att för den händelse, i följd af den ena eller andra kammarens beslut vid behandlingen af detta memorial, något af lagförslagen skulle förfalla, åt utskottet måtte varda uppdraget att i de antagna lagförslagen föreslå sådana ändringar, som deraf nödvändigt föranledas.

Stockholm den 8 maj 1895.

På särskilda utskottets vägnar:

F. A. BOSTRÖM.
